

- Kł os J.: *Pomiędzy determinizmem a indeterminizmem*, [w:] M. Sokołowski (red.), *Definiowanie McLuhana. Media a perspektywy rozwoju rzeczywistości wirtualnej*, Olsztyn: Algraf 2006.
- Kł os J.: *Zawinięta tożsamość i poszukiwanie wspólnoty, czyli refleksje nad nowoczesnością*, „Zeszyty Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego” 55 (2012), nr 4 (220), s. 29-52.
- L o d z i a k C.: *The Power of Television. A Critical Appraisal*, London: Frances Printer 1986.
- L o s k a K.: *Dziedzictwo McLuhana – między nowoczesnością a ponowoczesnością*, Kraków: Rabid 2001.
- M c L u h a n M.: *Wybór tekstów*, tł. E. Rożalska, J.M. Stokłosa, Poznań: Zysk i S-ka Wydawnictwo 2001.
- M c L u h a n M., P o w e r s B.R.: *The Global Village. Transformations in World Life and Media in the 21st Century*, New York: Oxford University Press 1989.
- M c Q u a i l D.: *Teoria komunikowania masowego*, tł. M. Bucholc, A. Szulżycka, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 2008.
- M i c k i e w i c z A., *Dziady*. Cz. III, Warszawa: Czytelnik 1974.
- O n g W.: *Oralność i piśmienność*, tł. J. Japola, Lublin: RWKUL 1992.
- P l a t o n: *Fajdros*, tł. L. Regner, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 1993.
- R u s s o L.: *Zapomniana rewolucja. Grecka myśl naukowa a nauka nowoczesna*, tł. I. Kania, Kraków: Universitas 2005.
- S ł a w e k T.: *McLuhan i NIC-ość techniki*, [w:] A. Maj, M. Derda - Nowakowski (red.), *Kody McLuhana. Topografia nowych mediów*, Katowice: Wydawnictwo Naukowe ExMachina 2009, s. 91-108.
- S z a c k i J.: *Historia myśli socjologicznej*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 2002.
- S z e w c z u k W.: *Teoria postaci i psychologia postaci*, Warszawa: Departament Nauki Ministerstwa Szkół Wyższych i Nauki, 1951.
- T o f f l e r A.: *Trzecia fala*, tł. E. Woydyłło, Warszawa: PIW 1997.

TETRAD, OR THE FOURFOLD PATTERN OF CULTURAL TRANSFORMATIONS

Summ a r y

This paper seeks to discuss the tetradic structure of cultural transformations effected by human artifacts. It was Marshall McLuhan's main idea to think of our historical changes in terms of various modes of communication. Each mode introduces a new form of human interaction. The spoken word produced coherent communities. The written word caused fragmentation. McLuhan believed that electronic artifacts would restore the lost integrity. His tetradic structure of cultural changes was inspired by Gestalt psychology with its key pair: figure—ground. McLuhan thought that humanity is resonating within this two elements evolving from the culture of the written word to the culture of the spoken word. Eventually, we shall found ourselves in the acoustic space.

Summarised by Jan Kł os

Słowa kluczowe: odpowiedzialność, naród, państwo, personalizm, osoba, wspólnota.

Key words: figure, ground, radio, structure, television, tetrad.

Information about Author: Prof. Dr. hab. JAN KŁOS — Departament of Social and Political Ethics at the John Paul II Catholic University of Lublin; address for correspondence: Al. Raclawickie 14, PL 20-950 Lublin; e-mail: klosjan@kul.lublin.pl